

UZASADNIENIE

Konieczność przygotowania projektu ustawy o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym jest związana z wydaniem rozporządzeń przez organy Unii Europejskiej, które nakładają na państwa członkowskie Unii Europejskiej szereg nowych obowiązków w zakresie rybnactwa śródlądowego dotyczących ochrony i odbudowy zasobów węgorza europejskiego¹⁾, wykorzystywania ryb gatunków obcych i ryb gatunków niewystępujących miejscowo w chowie i hodowli ryb²⁾ oraz zbierania danych statystycznych w zakresie chowu i hodowli ryb³⁾. Przeprowadzona analiza przepisów tych aktów prawa Unii Europejskiej wykazała, że państwa członkowskie Unii Europejskiej mają do wykonania nowe zadania związane ze wspólnotowymi działaniami na rzecz ochrony i odbudowy zasobów węgorza, ujednocnieniem kryteriów wyrażania zgody na wykorzystywanie ryb gatunków obcych i ryb gatunków niewystępujących miejscowo w chowie i hodowli ryb, a także zbierania i przekazywania danych o produkcji ryb w ramach Wspólnej Polityki Rybnackiej.

Przeprowadzona analiza wykazała także, że zakres spraw uregulowanych w przepisach Unii Europejskiej w znacznej części pokrywa się z przedmiotem regulacji zawartych w przepisach ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybnactwie śródlądowym (Dz. U. z 1999 r. Nr 66, poz. 750, z późn. zm.). W związku z powyższym, obowiązujące przepisy ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybnactwie śródlądowym wymagają wprowadzenia zmian, które pozwolą, stosownie do regulacji przewidzianych w przepisach wspólnotowych, wyznaczyć organy administracji publicznej odpowiedzialne za nadzór, kontrolę lub podjęcie innych działań przewidzianych w przepisach wspólnotowych oraz określić sposób realizacji tych działań przez podmioty działające w sektorze rybnactwa śródlądowego.

Zakres regulacji objęty projektowaną ustawą stanowi II etap prac legislacyjnych związanych z nowelizacją przepisów ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybnactwie śródlądowym. Pierwszy etap tych prac został zrealizowany wraz z uchwaleniem ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji

---

¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1100/2007 z dnia 18 września 2007 r. ustanawiające środki służące odbudowie zasobów węgorza europejskiego (Dz. Urz. UE L 248 z 22.09.2007, str. 17).

²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 708/2007 z dnia 11 czerwca 2007 r. w sprawie wykorzystania w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo (Dz. Urz. UE L 168 z 28.06.2007, str. 1).

³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 762/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie przekazywania przez państwa członkowskie statystyk w dziedzinie akwakultury, uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 788/96 (Dz. Urz. UE L z 13.08.2008, str. 1).

i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. Nr 92, poz. 753) i obejmował sprawy związane z określeniem kompetencji organów administracji publicznej szczebla wojewódzkiego w zakresie rybactwa śródlądowego. Zmiany zawarte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym uwzględniają zmiany dokonane w tej ustawie. Do II etapu prac legislacyjnych włączone zostały zagadnienia, które wynikają z konieczności wdrożenia wyżej wymienionych przepisów wspólnotowych.

W projekcie ustawy o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym przewidziano, że w celu dostosowania przepisów krajowych do wyżej wymienionych rozporządzeń wspólnotowych zostaną zmienione przepisy w zakresie dotyczącym ochrony i odbudowy zasobów ryb z gatunków wędrownych w powierzchniowych wodach śródlądowych (węgorz europejski), ochrony różnorodności biologicznej i wykorzystywania w gospodarce rybackiej ryb z gatunków obcych (chów i hodowla ryb), a także prowadzenia dokumentacji związanej z działalnością rybacką (statystyka rybacka). W tym zakresie przepisy projektowanej ustawy o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym wykonują przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 1100/2007 z dnia 18 września 2007 r. ustanawiającego środki służące odbudowie zasobów węgorza europejskiego oraz przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 708/2007 z dnia 11 czerwca 2007 r. w sprawie wykorzystania w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo, a ponadto umożliwiają zbieranie danych statystycznych zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 762/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie przekazywania przez państwa członkowskie statystyk w dziedzinie akwakultury, uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 788/96 (Dz. Urz. UE L z 13.08.2008, str. 1).

Odpowiednie zmiany zostały również zaproponowane w przepisach karnych. W projektowanych przepisach karnych uwzględniono postulaty organizacji społecznych dotyczące konieczności dostosowania kar do charakteru czynu zabronionego oraz do jego wpływu na środowisko wodne.

W projekcie ustawy zaproponowano dodanie do ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym art. 2a – 2d, w których uregulowano zagadnienia dotyczące koordynacji i współdziałania różnych podmiotów (administracja publiczna, podmioty korzystające z powierzchniowych wód śródlądowych) w zakresie ochrony i odbudowy wybranych gatunków ryb w śródlądowych wodach powierzchniowych w celu zapewnienia terminowości, prawidłowości i skuteczności wdrażanych działań.

Proponowane regulacje art. 2a – 2d dodane projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym mają na celu wykonanie przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1100/2007 z dnia 18 września 2007 r. ustanawiającego środki służące odbudowie zasobów węgorka europejskiego, a jednocześnie umożliwiają przygotowanie i wprowadzenie programów ochrony i odbudowy innych niż węgork europejski gatunków ryb. Zasady koordynacji i współdziałania w zakresie ochrony i odbudowy zasobów ryb nie były dotąd przedmiotem regulacji w przepisach o rybactwie śródlądowym. W projekcie ustawy przyjęto, że rozwiązania wskazane w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1100/2007 z dnia 18 września 2007 r. ustanawiającym środki służące odbudowie zasobów węgorka europejskiego stanowią dobry wzór postępowania do wykorzystania w odniesieniu do innych gatunków ryb. W szczególności konieczne jest zapewnienie właściwej koordynacji i współdziałania w zakresie ochrony i odbudowy ryb z gatunków wędrownych (dwiurodowiskowych). W ostatnich kilku latach organizacje społeczne zwracały uwagę na potrzebę wprowadzenia przepisów, które pozwolą stworzyć warunki niezbędne do utrzymania lub przywrócenia właściwego stanu zasobów ryb w powierzchniowych wodach śródlądowych. Uznano, że dotychczasowe rozwiązania są w tym zakresie niewystarczające. Ponadto wprowadzenie długoletnich planów odnowy zasobów dla poszczególnych gatunków ryb jest zbieżne ze strategią rozwoju rybołówstwa 2007 – 2013 przyjętą uchwałą Rady Ministrów w dniu 29 maja 2007 r.

W związku z powyższym w projekcie ustawy o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym w celu stworzenia warunków niezbędnych do ochrony i odbudowy zasobów ryb, a w szczególności w celu odtworzenia żerowisk lub tarlisk ryb, a także utrzymania lub przywrócenia w wybranych dorzeczach możliwości odbycia tarła i wędrówki ryb, umożliwia się ministrowi właściwemu do spraw rybołówstwa opracowanie projektu programu mającego na celu ochronę i odbudowę określonych gatunków ryb, a następnie wprowadzenie programu w drodze rozporządzenia (art. 2b ust. 1 i 3 dodane projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym). Jednocześnie szczegółowo określono zakres zagadnień, które powinien zawierać taki program (art. 2b ust. 2 dodany projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym).

W przypadku potrzeby opracowania takiego programu (obecnie nie przewiduje się opracowania programu) jego realizacja będzie finansowana lub współfinansowana ze środków budżetu państwa (art. 2b ust. 4 dodany projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym).

Należy zwrócić uwagę, że w przypadku wprowadzenia programu będzie on realizowany przez podmioty wykonujące zadania w ramach ich własnych kompetencji i w trakcie bieżących działań. Nie będzie to więc powodować dodatkowych obciążeń finansowych dla tych podmiotów. Program ma na celu zapewnienie koordynacji tych działań i będzie stanowić podstawę do uwzględnienia założeń programu w działaniach tych podmiotów. Przykładowo organy wydające pozwolenia wodnoprawne na podstawie przepisów ustawy – Prawo wodne (art. 125) czy organy wydające decyzje na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy o rybactwie śródlądowym będą miały obowiązek uwzględniania założeń tego programu przy wydawaniu decyzji. Wprowadzenie programu umożliwi zobowiązanie adresatów decyzji w realizowanych przez nich projektach lub eksploatowanych obiektach do zapewnienia swobodnego przepływu ryb w celu odbycia tarła i umożliwienia rozrodu tych ryb oraz zachowania populacji danego gatunku ryb.

Realizację zobowiązania nałożonego na państwa członkowskie w przepisach rozporządzenia Rady (WE) nr 1100/2007 z dnia 18 września 2007 r. ustanawiającego środki służące odbudowie zasobów węgorza europejskiego stanowi art. 2c dodany projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym.

W art. 2c ust. 1 dodanym projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym wskazano ministra właściwego do spraw rybołówstwa jako organ właściwy do opracowania programu mającego na celu ochronę i odbudowę zasobów węgorza europejskiego, podejmowania innych czynności związanych z jego przygotowaniem i wdrożeniem oraz współpracy z Komisją Europejską lub innymi organami Unii Europejskiej przy jego realizacji. Jednocześnie przepis ten umożliwi opracowanie także innych programów mających na celu ochronę i odbudowę zasobów gatunków ryb o znaczeniu gospodarczym, jeżeli z innych aktów prawa Unii Europejskiej będzie wynikać potrzeba ich opracowania.

Mając na uwadze, że przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 1100/2007 z dnia 18 września 2007 r. ustanawiającego środki służące odbudowie zasobów węgorza europejskiego nie określają enumeratywnie wymagań dotyczących zakresu zagadnień, które powinny być w nim zawarte, w art. 2c ust. 2 dodanym projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym przewiduje się możliwość odpowiedniego stosowania wymagań dotyczących programów krajowych zawartych w art. 2b ust. 2 dodanym projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym. Przepis ten będzie miał również zastosowanie do innych programów, których obowiązek lub możliwość opracowania będzie wynikać z aktów prawa Unii Europejskiej.

W przypadku programu mającego na celu ochronę i odbudowę zasobów węgorza europejskiego ze względu na obowiązek jego opracowania i przekazania do Komisji Europejskiej w terminie do dnia 31 grudnia 2008 r., program ten, jako dokument rządowy, został skonsultowany z członkami Rady Ministrów w ramach uzgodnień międzyresortowych. W związku z tym, w projekcie ustawy zawarto stosowne przepisy dostosowujące (art. 2 projektowanej ustawy o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym). Po zaakceptowaniu planu gospodarowania zasobami węgorza europejskiego przez Komisję Europejską zostanie on wprowadzony w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw rybnactwa.

W art. 2c ust. 3 dodanym projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym uznano, że po zatwierdzeniu przez właściwy organ Unii Europejskiej programu mającego na celu ochronę i odbudowę zasobów węgorza europejskiego, celowym będzie wprowadzenie tego programu w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw rybnactwa.

Realizacja programu mającego na celu ochronę i odbudowę zasobów węgorza europejskiego będzie finansowana lub współfinansowana ze środków budżetu państwa, w szczególności stanowiących środki Unii Europejskiej (środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Rybnackiego). Środki przeznaczone na realizację tego programu mogą również pochodzić od użytkowników wód, którzy nie skorzystają z możliwości stwarzanych przez Europejski Fundusz Rybnacki i instrumenty kolejnych perspektyw budżetowych Unii Europejskiej, a których działalność, bez podjęcia odpowiednich czynności dostosowawczych, będzie powodować szkody w środowisku, w szczególności związane z zasobami gatunków ryb objętych tym programem (art. 2c ust. 4 dodany projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym).

Przepisy dotyczące trybu wprowadzenia i realizacji programu mającego na celu ochronę i odbudowę zasobów węgorza europejskiego będą miały zastosowanie nie tylko do węgorza europejskiego, lecz także do innych gatunków ryb, jeżeli przepisy Unii Europejskiej będą wymagały przygotowania takich programów.

Realizacja programu mającego na celu ochronę i odbudowę zasobów ryb wymaga okresowej oceny dotychczasowych działań i ich rezultatów.

Przepis art. 2d ust. 1 dodany projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym stwarza podstawy do przeprowadzenia okresowej analizy wyników realizacji działań przewidzianych w krajowym programie ochrony i odbudowy zasobów ryb, która

w formie sprawozdania będzie przedkładana Radzie Ministrów, ze względu na uczestnictwo w tych programach różnych organów administracji publicznej i konieczność oceny realizacji programu przez właściwych ministrów.

Natomiast kwestie dotyczące oceny realizacji wspólnotowego programu ochrony i odbudowy zasobów ryb należą do kompetencji właściwych organów Unii Europejskiej. W przypadku programów, których sporządzenie wynika z przepisów Unii Europejskiej, organami właściwymi do dokonywania oceny osiągniętych wyników z realizacji tych programów są właściwe organy Unii Europejskiej. Dlatego w projekcie ustawy przewidziano przekazanie sprawozdania z przeprowadzenia okresowej analizy programu odpowiednim organom Unii Europejskiej (art. 2d ust. 2).

W związku z tym, że oprócz ministra właściwego do spraw rybołówstwa, kompetencje w zakresie realizacji działań objętych programem ochrony i odbudowy zasobów ryb posiada przede wszystkim minister właściwy do spraw środowiska i minister właściwy do spraw gospodarki wodnej oraz organy im podległe lub nadzorowane, analiza wyników realizacji działań przewidzianych w tym programie będzie realizowana przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska i ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej (art. 2d ust. 1 i 2 dodane projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym).

Mając na uwadze konieczność zapewnienia terminowości i prawidłowości wdrożenia założeń programu, zobowiązano podmioty wskazane w programie do realizacji działań w nim przewidzianych oraz do udostępniania informacji niezbędnych do dokonania okresowej analizy wyników realizacji działań przewidzianych w tym programie. Program ten będzie realizowany w ramach kompetencji poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację tego programu (art. 2d ust. 3 dodany projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym).

Przewidziana w projekcie ustawy możliwość opracowania i wprowadzenia programu ochrony i odbudowy określonych gatunków ryb stanowić będzie instrument zapewniający prowadzenie efektywnych działań umożliwiających zrównoważony rozwój ekonomiczny sektora rybackiego, przy równoczesnym utrzymaniu właściwego stanu środowiska.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712), politykę rozwoju prowadzi się na podstawie

strategii rozwoju, przy pomocy programów służących osiągnięciu celów określonych w art. 2 tej ustawy, z wykorzystaniem środków publicznych.

Ponadto, zgodnie z art. 4 ust. 3 tej ustawy, polityka rozwoju może być prowadzona również na podstawie instrumentów prawnych i finansowych określonych w odrębnych przepisach. Regulacje projektowanej ustawy o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym, przewidujące możliwość opracowania i wprowadzenia programów ochrony i odbudowy zasobów, będą jednym z elementów realizacji polityki rozwoju. W związku z tym, że możliwość prowadzenia polityki rozwoju jest określona w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, nie istnieje potrzeba ponownego wskazywania tej zasady w przepisach o rybactwie śródlądowym. Polityka rozwoju może być bowiem prowadzona na podstawie instrumentów prawnych i finansowych określonych w odrębnych przepisach (w tym przypadku tymi przepisami są regulacje projektowanej ustawy o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym).

Obowiązujące regulacje ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (art. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym w obowiązującym brzmieniu) normują wyłącznie zagadnienie wprowadzania do powierzchniowych wód śródlądowych gatunków ryb, które w Polsce dotychczas nie występowały. Natomiast przepisy tej ustawy nie regulują zagadnień dotyczących wprowadzania ryb z gatunków nierodzimych w celu prowadzenia ich chowu lub hodowli.

Powodem zmiany zasad dotyczących wprowadzania ryb gatunków obcych (zmieniany art. 3 oraz dodawane projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym art. 3a – 3i) jest zapewnienie wykonania postanowień rozporządzenia Rady (WE) nr 708/2007 z dnia 11 czerwca 2007 r. w sprawie wykorzystania w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo, które zobowiązują państwa członkowskie do wdrożenia systemu zezwoleń dotyczących wykorzystywania ryb z gatunków nierodzimych w chowie i hodowli ryb.

Jednocześnie proponowane regulacje mają na celu unormowanie, w oparciu o te same standardy wyznaczone przepisami wyżej wymienionego rozporządzenia, warunków i trybu wydawania pozwoleń na wprowadzanie ryb z gatunków obcych do powierzchniowych wód śródlądowych. Uznano bowiem, że regulacje zawarte w przepisach rozporządzenia Rady (WE) nr 708/2007 z dnia 11 czerwca 2007 r. w sprawie wykorzystania w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo dotyczące wykorzystania ryb gatunków obcych

w chowie lub hodowli ryb stanowią również dobry wzór do uregulowania zasad wprowadzania ryb gatunków obcych do powierzchniowych wód śródlądowych.

Przepis art. 3 ustawy z dnia 18 września 1985 r. o rybactwie śródlądowym w obowiązującym brzmieniu ma charakter uznaniowy i nie określa przesłanek wyrażenia zgody na wprowadzenie ryb gatunku obcego do wód oraz odmowy i cofnięcia jej udzielenia. Przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 708/2007 z dnia 11 czerwca 2007 r. w sprawie wykorzystania w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo zobowiązują państwa członkowskie Unii Europejskiej do wprowadzenia obowiązku posiadania zezwolenia na prowadzenie chowu i hodowli ryb gatunków nierodzimych, a także zobowiązują państwa członkowskie do stosowania jednakowych standardów oceny ryzyka związanego z prowadzoną działalnością przed wydaniem zezwolenia. W związku z powyższym uznano, że celowym jest uregulowanie całości zagadnień związanych z wykorzystywaniem ryb gatunków obcych w rybactwie w jednakowy sposób, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności (chów i hodowla, rybołówstwo). W projekcie ustawy o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym proponuje się zastosowanie identycznych standardów oceny ryzyka ekologicznego w zakresie chowu i hodowli ryb z obcych gatunków, jak i w zakresie prowadzenia rybołówstwa śródlądowego z wykorzystaniem ryb z obcych gatunków (zarybienia powierzchniowych wód śródlądowych). Wprowadzenie odrębnych regulacji dla działalności hodowlanej (chów i hodowla) i połowowej (rybołówstwo śródlądowe) prowadziłyby do sytuacji, że identyczne co do zasady zezwolenia na wykorzystywanie obcych gatunków wydawane byłyby na podstawie różnych kryteriów (chów i hodowla – standardy europejskie; rybołówstwo – całkowita uznaniowość decyzji). Wskazane standardy wspólnotowe opracowane zostały zgodnie z wytycznymi International Council for the Exploration of the Sea (ICES) oraz European Inland Fisheries Advisory Commission (EIFAC) podanymi w kodeksach dobrej praktyki w zakresie wprowadzania i przenoszenia organizmów obcych do środowiska wodnego.

W związku z powyższym w zmienianym art. 3 projektu ustawy o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym określono rodzaje działalności w zakresie rybactwa śródlądowego, które wymagają otrzymania zezwolenia. W przepisie art. 3 ust. 1 pkt 1 w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym wskazano, że zezwolenia ministra właściwego do spraw rybołówstwa będzie wymagać wprowadzenie polegające na zarybieniu wód rybami gatunku obcego. Jednocześnie przepis art. 3 ust. 1 pkt 2 w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym reguluje sprawy

wydawania zezwolenia na wprowadzanie ryb gatunku obcego w celu wykorzystania tych ryb w chowie lub w hodowli. Przepis ten ma na celu wykonanie postanowień rozporządzenia Rady (WE) nr 708/2007 z dnia 11 czerwca 2007 r. w sprawie wykorzystania w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo.

W oparciu o przepis art. 2 ust. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 708/2007 z dnia 11 czerwca 2007 r. w sprawie wykorzystania w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo, w art. 3 ust. 2 pkt 2 w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym zaproponowano wyłączenie z obowiązku posiadania zezwolenia na prowadzenie chowu lub hodowli ryb niektórych działań prowadzonych z wykorzystaniem wybranych gatunków ryb uznanych za nierodzące. W związku z art. 2 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 708/2007 z dnia 11 czerwca 2007 r. w sprawie wykorzystania w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo przyjęto, że do przenoszenia gatunków niewystępujących miejscowo nie jest wymagane zezwolenie. Uznano, iż określenie w przepisie art. 3 ust. 1 w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym wykazu czynności, które wymagają zezwolenia, wskazuje wystarczająco jasno, że przeniesienie gatunku ryb niewystępującego miejscowo nie wymaga takiego zezwolenia.

Analogiczne przesłanki wyłączenia z obowiązku posiadania zezwolenia zastosowano do wprowadzania ryb do powierzchniowych wód śródlądowych (art. 3 ust. 2 pkt 1 w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym).

W oparciu o postanowienia wynikające z art. 2 ust. 5 oraz art. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 708/2007 z dnia 11 czerwca 2007 r. w sprawie wykorzystania w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo w przepisach wykonawczych, które zostaną wydane na podstawie art. 3f pkt 1 dodanego projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym, zostanie określony wykaz gatunków ryb, dla których zezwolenie nie będzie wymagane. Przyjęto, że dla zachowania bezpieczeństwa ekologicznego, przy prowadzeniu działalności związanej z wykorzystywaniem gatunków obcych, bez zezwolenia, niezbędne jest zachowanie i przestrzeganie podstawowych warunków, np. zabezpieczających przed ich rozprzestrzenieniem w środowisku wodnym czy wymogów sanitarnych.

Przewiduje się, że w wykazie tym znajdą się gatunki ryb o udowodnionym znikomym wpływie na rodzime środowisko i jego elementy. Przyjęto jednak, że wykorzystanie tych ryb będzie możliwe tylko w przypadku prowadzenia działań z wykorzystaniem wymienionych

w wykazie gatunków ryb zgodnie z warunkami określonymi w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie przepisu art. 3f pkt 1 dodanego projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym, które będą zapobiegały niekontrolowanemu rozprzestrzenianiu się wymienionych w wykazie gatunków ryb oraz zapewniały monitoring środowiska. Jednocześnie przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 3f pkt 2 dodanego projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym określą wykaz gatunków uznanych za rodzime w celu jednoznacznego określenia tych gatunków ryb, których wprowadzanie nie wymaga uzyskania zezwolenia ani spełnienia dodatkowych wymogów.

Ponadto ze względu na nadzwyczajne możliwości wystąpienia negatywnych skutków przenoszenia lub wprowadzenia ryb, na które nie jest wymagane zezwolenie, w art. 3 ust. 3 i 4 w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym umożliwia się ministrowi właściwemu do spraw rybołówstwa określenie warunków przenoszenia ryb, które znajdują się w wykazie gatunków ryb uznanych za rodzime, a także możliwość ustanowienia zakazu wprowadzania lub przenoszenia tych ryb, na które nie jest wymagane zezwolenie, oraz określenia działań mających na celu wyeliminowanie zaistniałych negatywnych skutków takiego wprowadzenia.

W przepisach art. 3a – 3e dodanych projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym uregulowano tryb wydawania, odmowy, cofnięcia oraz zmiany zezwolenia. Tryb ten będzie miał zastosowanie zarówno do zezwoleń na wprowadzanie ryb do powierzchniowych wód śródlądowych, jak również wprowadzania ryb w celu prowadzenia chowu lub hodowli tych ryb. Organem właściwym do wydania takiego zezwolenia będzie jak dotychczas minister właściwy do spraw rybołówstwa. Wydanie takiego zezwolenia będzie wymagać uwzględnienia stanowiska ministra właściwego do spraw środowiska wyrażonego w trybie art. 106 Kodeksu postępowania administracyjnego. W celu ograniczenia uznaniowości wydawanych decyzji, w przepisach art. 3b – 3d projektu ustawy o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym określono zamknięty katalog przesłanek odmowy udzielania zezwolenia, jego zmiany oraz cofnięcia. Mając na uwadze, że przesłanki zmiany oraz cofnięcia zezwolenia uzasadniają podjęcie natychmiastowych działań proponuje się, aby decyzja administracyjna o zmianie lub cofnięciu zezwolenia podlegała natychmiastowemu wykonaniu.

Mając na uwadze dotychczas obowiązujący tryb postępowania w sprawach o wydanie zezwolenia na wprowadzenie do wód ryb z gatunków, które w Polsce nie występują, w art. 3g dodanym projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym proponuje się powierzenie dokonywania oceny zespołowi ekspertów powołanemu przez ministra właściwego

do spraw rybołówstwa spośród osób posiadających stopień lub tytuł naukowy oraz wiedzę specjalistyczną i udokumentowane doświadczenie w zakresie wykorzystania ryb gatunków obcych oraz ryb gatunków niewystępujących miejscowo. Ocena kwalifikacji osób powoływanych w skład zespołu ekspertów będzie dokonywana przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa na podstawie wszystkich przedstawionych dokumentów i posiadanych informacji. Utworzenie zespołu ekspertów stanowi również realizację przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 708/2007 z dnia 11 czerwca 2007 r. w sprawie wykorzystania w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo, które upoważniają państwa członkowskie do powołania komitetu doradczego, którego członkowie dysponują wiedzą umożliwiającą dokonanie specjalistycznej oceny ryzyka ekologicznego działalności z wykorzystaniem ryb z gatunków obcych. Sposób działania zespołu ekspertów, w tym kompetencje przewodniczącego, oraz tryb podejmowania rozstrzygnięć zostaną określone w regulaminie działania tego zespołu. Rozwiązanie to jest oparte na rozwiązaniach przyjętych w innych ustawach, na przykład w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.).

Rezygnacja z wymogu zasięgnięcia opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody przyczyni się do istotnego przyspieszenia prowadzonych postępowań i zlikwiduje uznaniowy charakter wydawanych dotychczas opinii. Zdarzało się, że w tej samej sprawie Państwowa Rada Ochrony Przyrody wydawała dwie odmienne opinie. Niektóre z wydanych opinii nie analizowały konkretnego wniosku (indywidualna sprawa administracyjna), tylko zawierały ogólne informacje o możliwych skutkach wprowadzenia obcego gatunku do środowiska. Czas potrzebny na wydanie opinii przez Państwową Radę Ochrony Przyrody w większości przypadków poważnie naruszał terminy wyznaczone przez przepisy postępowania administracyjnego. Proponowana zmiana realizuje również zalecenia Rządu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie uproszczenia postępowań administracyjnych. Przyjęto, że zainteresowana strona będzie składała wniosek o wydanie zezwolenia do ministra właściwego do spraw rybołówstwa, który – po zasięgnięciu opinii zespołu ekspertów – będzie wydawał zezwolenie w drodze decyzji administracyjnej.

W celu uniknięcia możliwości narażenia Skarbu Państwa na koszty związane z wydawaniem opinii zespołu ekspertów, a także dla zrównoważenia wydatków budżetu państwa z dochodami, ustalono, że za czynności urzędowe związane z postępowaniem dotyczącym wydania zezwolenia będzie pobierana opłata (art. 3h dodany projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym). Wysokość tej opłaty będzie powiązana

z nakładem pracy członków zespołu ekspertów związanych z wydaniem opinii, a tym samym skorelowana z rzeczywistymi kosztami przeprowadzanych czynności w ramach postępowania o wydanie zezwolenia. Odniesienie się do określonych wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia uwzględnia przewidywany koszt wynikający z nakładu pracy za przeprowadzenie poszczególnych czynności. W związku z tym w art. 3h ust. 1 i ust. 2 określono różne wysokości opłat dla różnego rodzaju wydawanych decyzji.

Proponowane przepisy art. 3a – 3h uzupełniono o zakaz prowadzenia działań z wykorzystaniem ryb z gatunków nierodzimych, które są niezgodne z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy (art. 3i projektu ustawy).

W celu zebrania informacji statystycznych z zakresu rybactwa śródlądowego, niezbędnych do wykonania obowiązków, które zostały nałożone na państwa członkowskie rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 762/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie przekazywania przez państwa członkowskie statystyk w dziedzinie akwakultury, uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 788/96, w projektowanej ustawie o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym proponuje się wprowadzenie zmian polegających na zobowiązaniu wszystkich rodzajów podmiotów uprawnionych do rybactwa do prowadzenia dokumentacji gospodarki rybackiej oraz udostępniania tych danych do celów statystycznych oraz kontroli przestrzegania przepisów o rybactwie śródlądowym. W związku z powyższym zaproponowano uchylenie ust. 2 w art. 4 (zmiana dostosowująca) oraz dodanie w projektowanej ustawie o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym nowego art. 4a, w którym uregulowano całość zagadnienia dotyczącego zbierania danych o gospodarce rybackiej. Ten nowy przepis upoważnia także ministra właściwego do spraw rybołówstwa do wydania przepisów wykonawczych określających sposób prowadzenia dokumentacji rybackiej, w tym wzory dokumentów, które należy stosować w tej dokumentacji, oraz terminy i sposób przygotowywania i podawania informacji w dokumentacji gospodarki rybackiej oraz ich przekazywania.

W 2002 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.), które zastąpiły obowiązujący system administracyjnych pozwoleń na szczególne korzystanie z powierzchniowych wód śródlądowych systemem umów cywilnoprawnych na oddanie w użytkowanie wód obwodu rybackiego. W wyniku przyjętych zmian wzrosła odpowiedzialność podmiotów uprawnionych do rybactwa w obwodach rybackich za stan zasobów ryb w użytkowanych przez nich powierzchniowych wodach śródlądowych. Uprawnieni do rybactwa zostali zobowiązani do

prowadzenia zarybień tych wód w oparciu o własne środki finansowe. Od czasu wejścia w życie rozwiązań cywilnoprawnych w gospodarce rybackiej, organizacje społeczne postulują konieczność wprowadzenia szczegółowych regulacji w zakresie zasad i warunków zarybiania wód powierzchniowych w celu określenia kryteriów, które pozwolą wyjaśnić niektóre założenia definicji racjonalnej gospodarki rybackiej w obwodzie rybackim. W związku z powyższym zaproponowano dodanie w ustawie z dnia 18 września 1985 r. o rybnictwie śródlądowym nowego art. 4b, w którym określono podmioty uprawnione do prowadzenia zarybień oraz wprowadzono warunek odnoszący się do konieczności ochrony różnorodności biologicznej zasobów wód śródlądowych. Uznano również za wskazane upoważnić fakultatywnie ministra właściwego do spraw rybołówstwa do wydania przepisów wykonawczych określających szczegółowe warunki zarybiania powierzchniowych wód śródlądowych. Wydanie tych przepisów wykonawczych będzie potrzebne w szczególności w sytuacji, gdy w polskim programie odbudowy zasobów węgorza europejskiego, wymagającym zatwierdzenia przez Komisję Europejską, zarybianie wód tym gatunkiem będzie wskazane jako jeden ze środków odbudowy tej populacji. W związku z powyższym niezbędne mogą się okazać dodatkowe przepisy, które pozwolą zweryfikować prawidłowość prowadzonych zarybień w ramach tego programu.

Zmiany zaproponowane w art. 6 i 6a oraz dodanie art. 6b i 6c dopełniają omówione powyżej propozycje zmian w ustawie z dnia 18 września 1985 r. o rybnictwie śródlądowym, których przyjęcie jest wymagane w związku z koniecznością zapewnienia ochrony i odbudowy zasobów węgorza europejskiego oraz ochrony różnorodności biologicznej wód śródlądowych (rozporządzenie nr 1100/2007, rozporządzenie nr 708/2007 oraz Konwencja z Rio de Janeiro – Dz. U. z 2002 r. Nr 184, poz. 1532), a także poprawy stanu wiedzy o rybnictwie śródlądowym (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 762/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie przekazywania przez państwa członkowskie statystyk w dziedzinie akwakultury, uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 788/96).

Przepis art. 6 ust. 2a zmieniono w taki sposób, aby ocena prowadzenia gospodarki rybackiej dokonywana była także w oparciu o założenia programu ochrony i odbudowy zasobów ryb. Jednocześnie w art. 6 ust. 2b doprecyzowano, że oceny gospodarki rybackiej będzie faktycznie dokonywał upoważniony pracownik urzędu marszałkowskiego, posiadający wyższe wykształcenie rybackie lub inne wykształcenie wyższe ze specjalizacją rybacką. W art. 9 projektu ustawy o zmianie ustawy o rybnictwie śródlądowym określono okres

potrzebny na dostosowanie do tego przepisu, wskazując, że przepis ten wchodzi w życie po upływie 24 miesięcy od dnia ogłoszenia projektowanej ustawy.

Zgodnie z postulatami organizacji społecznych i propozycjami złożonymi przez marszałków województw w art. 6 projektu ustawy o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym dodano nowe ustępy 2c – 2d, które pozwolą na usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w gospodarce prowadzonej przez uprawnionego do rybnactwa przed wydaniem ostatecznej oceny wypełniania przez uprawnionego do rybnactwa obowiązku prowadzenia tej gospodarki. Proponowane rozwiązanie jest zgodne z postulatami organizacji społecznych i marszałków województw oraz korzystne dla uprawnionych do rybnactwa, ponieważ zaproponowany „mechanizm naprawczy” pozwala na korektę nieprawidłowości, które nie powinny przesądzać o negatywnym wyniku oceny prowadzonej gospodarki rybnackiej. Mając na uwadze potrzebę poprawy warunków współpracy uprawnionych do rybnactwa w jednym dorzeczu, w projekcie ustawy przyjęto, że wynik oceny gospodarki rybnackiej powinien być dostępny na podstawie przepisów o dostępie do informacji publicznej. Jawność tych ocen przyczyni się do zwiększenia znaczenia społecznej kontroli działań uprawnionych do rybnactwa, którzy korzystają z wód publicznych do celów rybnackich.

Proponowane zmiany art. 6 projektu ustawy o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym polegające na zmianie ust. 4 i uchyleniu ust. 5 mają charakter porządkujący tekst ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybnactwie śródlądowym po wprowadzonych wyżej zmianach. Przepis ten będzie jak dotychczas zobowiązywał do określenia zakresu i sposobu postępowania związanego z oceną wypełniania przez uprawnionego do rybnactwa obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki rybnackiej. Ogólne zasady prowadzenia racjonalnej gospodarki rybnackiej i jej oceny są określone w art. 6 ust. 2a – 2c. W celu umożliwienia uprawnionym do rybnactwa dostosowania zasad prowadzenia gospodarki rybnackiej w obwodzie rybnackim do programu ochrony i odbudowy zasobów ryb, w art. 6a ust. 4 projektu ustawy o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym zaproponowano rozszerzenie przesłanek uzasadniających zmianę operatu rybnackiego przed upływem terminu, na który został on sporządzony, przez uprawnionego do rybnactwa. Mając na uwadze postulaty organizacji społecznych i marszałków województw, listę tych przesłanek uzupełniono także o wskazanie dodatkowych okoliczności uzasadniających zmianę operatu rybnackiego. Przyjęto, że podmiot uprawniony do rybnactwa powinien mieć możliwość dokonania zmian w dokumencie ustalającym szczegółowe zasady gospodarki rybnackiej ze względu na konieczność ich dostosowania do programów, planów, polityk lub strategii w dziedzinie rybnactwa

śródlądowego przyjętych przez organy administracji publicznej albo z powodu okoliczności, których nie mógł przewidzieć. Zastrzeżono jednak, że zmiana operatu będzie możliwa wyłącznie za zgodą organu administracji publicznej, z którym uprawniony do rybactwa zawarł umowę o użytkowanie obwodu rybackiego, wskazując jednocześnie, że wyżej wymieniona zgoda nie ma charakteru decyzji administracyjnej i jest działaniem w ramach zawartej umowy cywilnoprawnej.

W art. 6a w ust. 5a – 5c dodanych projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym uporządkowano istotne zagadnienie odpłatności i odpowiedzialności za sporządzoną opinią do operatu rybackiego.

W projektowanej ustawie o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym zaproponowano także dodanie nowych art. 6b i 6c, w których uregulowano zagadnienie wadliwych opinii o operatach rybackich. Szczegółowe zasady prowadzenia gospodarki rybackiej (do porównania art. 6 ust. 1 i 2 oraz art. 6a ust. 1 obowiązującej ustawy) nie należą do materii, którą można uregulować przepisami prawa powszechnie obowiązującego. Każdy obwód rybacki wymaga indywidualnego podejścia z uwzględnieniem różnych możliwych typów gospodarki rybackiej, którą uprawniony do rybactwa może prowadzić. Ustawodawca uznał w 2001 r. – art. 196 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, że założenia operatów rybackich powinny podlegać merytorycznej weryfikacji przez jednostki naukowe o najwyższych kompetencjach w zakresie rybactwa śródlądowego.

Praktyka ubiegłych lat wykazała, że nie zawsze opinie o operatach rybackich sporządzone przez pracowników tych jednostek sformułowane były w sposób umożliwiający dokonanie oceny prowadzenia gospodarki rybackiej w obwodzie rybackim. Uchylenie opinii wadliwych, nierzetelnych albo obarczonych istotnym błędem jest w pełni uzasadnione, jeżeli wziąć pod uwagę, że ocena gospodarki rybackiej jest jedynym środkiem pozwalającym zweryfikować prawidłowość działań prowadzonych przez uprawnionych do rybactwa.

W związku z powyższym, mając na uwadze istotne skutki prawne uchylenia opinii o operatach rybackich, zaproponowano szczególny tryb uchylania opinii, w którym prawna pozycja uprawnionego do rybactwa jest chroniona. Postępowanie o uchylenie opinii może być zainicjowane przez enumeratywnie wymienione organy administracji publicznej (właściwych marszałków województwa) wyłącznie na podstawie szczegółowo uzasadnionego wniosku. Uznano, że minister właściwy do spraw rybołówstwa powinien sprawdzić, czy opinię wydano zgodnie z przepisami o opiniowaniu operatów rybackich. Jeżeli opinia ta będzie wadliwa, to na

podstawie art. 6b ust. 1 dodanym projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym będzie można zobowiązać uprawnionego do rybnactwa do przekazania operatu rybnackiego do ponownego zaopiniowania. Przyjęto, że powinno to następować w drodze decyzji administracyjnej skierowanej do uprawnionego do rybnactwa, co zapewnia ochronę prawną jego interesów (możliwość ponownego rozpatrzenia sprawy, możliwość weryfikacji sądowej). Jednocześnie w art. 6c dodawanym projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym uregulowano kwestię korzystania z prawa do korzystania z wód obwodu rybnackiego przez uprawnionego do rybnactwa do czasu otrzymania nowej pozytywnej opinii o operacie rybnackim.

W projekcie ustawy zaproponowano również zmiany w art. 7 ustawy z dnia 18 września 1985 r. o rybnactwie śródlądowym ze względu na konieczność dostosowania przepisów dotyczących amatorskiego połowu ryb do celów założonych w programie ochrony i odbudowy węgorza europejskiego i ewentualnych innych programach dotyczących ochrony i odbudowy zasobów ryb. Redagując przepisy projektowanej ustawy o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym uwzględniono także zagadnienia wynikające z obowiązku zapewnienia ochrony różnorodności biologicznej (gatunki obce i miejscowo niewystępujące) oraz poszerzenia wiedzy o wpływie amatorskiego połowu ryb na stan żywych zasobów wód. Te zmiany są konieczne ze względu na stale rosnący wpływ amatorskich połowów ryb na stan tych zasobów w powierzchniowych wodach śródlądowych⁴⁾. W celu ograniczenia niepożądanych skutków przenoszenia między wodami ryb, które są używane jako przynęta wędkarska, w art. 7 ust. 1 proponuje się dopuścić połów ryb podrywką wędkarską jako dozwoloną metodę amatorskiego połowu ryb na przynętę. Zdecydowano się przy tym ograniczyć stosowanie tej metody wyłącznie do miejsca i czasu prowadzenia połowu ryb wędką. Takie ograniczenie powinno zmniejszyć ryzyko pojawienia się negatywnych skutków dla różnorodności biologicznej, związanych z przenoszeniem ryb (żywych) między różnymi wodami przez osoby uprawiające amatorski połów. Wskazana norma powinna istotnie ograniczyć wprowadzanie do wód ryb (przynęt) zakupionych w wyspecjalizowanych sklepach, które bardzo często jako przynęty wędkarskie oferują ryby z obcych gatunków. W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych uwzględniono postulaty organizacji rybnackich dotyczące wydawanych przez uprawnionych do rybnactwa zezwoleń na amatorski połów ryb. Wprowadzono przepis (art. 7 ust. 2a), w którym wskazano, że zezwolenie, będące swego

---

⁴⁾ Według badań Instytutu Rybnactwa Śródlądowego w 2007 r. narzędziami i urządzeniami rybnackimi odłowiono około 3000 ton ryb, natomiast wysokość połowów wędkarskich szacowana jest na około 15.000 ton.

rodzaju umową zawieraną między uprawnionym do rybactwa a wędkarzem, będzie określać podstawowe warunki uprawiania amatorskiego połowu ryb w danym obwodzie rybackim, wynikających z potrzeby prowadzenia przez uprawnionego do rybactwa racjonalnej gospodarki rybackiej, w szczególności wprowadzanych w danym obwodzie rybackim wymiarów gospodarczych, limitów połowu, czasu, miejsca i techniki połowu ryb. Przewidziano także w tym przepisie, że uprawniony do rybactwa może wprowadzić warunek prowadzenia przez wędkarza rejestru amatorskiego połowu ryb, a w przypadku ustalenia takiego warunku, określać sposób prowadzenia tego rejestru. Ma to istotne znaczenie dla realizacji przez wędkarzy wytycznych wynikających z potrzeby prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej, w szczególności uwzględniającej założenia operatu rybackiego. Pozostałe zmiany w art. 7 mają przede wszystkim charakter doprecyzowujący zawarte w nich regulacje. W szczególności w art. 7 ust. 6 uregulowano kwestię wieku, który upoważnia do otrzymania karty wędkarskiej i karty łowiectwa podwodnego. Dodając w tym samym artykule nowy ust. 7b, zdecydowano się podnieść znaczenie egzaminu w procesie nabywania uprawnień w zakresie amatorskiego połowu ryb przez podniesienie wymagań dotyczących członków komisji egzaminacyjnej.

Na wniosek organizacji rybackich w trakcie konsultacji społecznych uzupełniono art. 8 ust. 1 pkt 12 o zakaz połowu ryb wędką w pobliżu oznakowanych przez uprawnionego do rybactwa krześlisk oraz o zakaz połowu ryb wędką wytwarzającą w wodzie pole elektryczne.

W art. 20 ust. 6 przewidziano, że uprawianie amatorskiego połowu ryb z użyciem sprzętu pływającego przy uprawianiu żeglarstwa będzie się odbywało z zastosowaniem jednakowych przepisów dotyczących zasad bezpieczeństwa dla sprzętu pływającego służącego do uprawiania sportu i rekreacji.

Dokonano także zmian w treści art. 23 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym, dostosowując je do aktualnych uregulowań prawnych poprzez zastąpienie nieistniejących już kolegów do spraw wykroczeń sądami.

Zaproponowane w projekcie ustawy o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym zmiany wprowadziły szereg nowych obowiązków. W związku z powyższym w ustawie z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym należało odpowiednio dostosować przepisy karne. Zmiany zaproponowano z uwzględnieniem zgłaszanych od wielu lat przez parlamentarzystów i organizacje społeczne postulatów poprawy skuteczności ochrony ryb. Uznano za uzasadnione wskazanie, że karą jest zagrożone także usiłowanie, podżeganie i

pomocnictwo w popełnieniu czynu, ponieważ w warunkach terenowych (otwarta przestrzeń akwenu) trudno jest uchwycić sprawcę dokładnie w chwili popełnienia czynu zabronionego. Poza tym, nie bez znaczenia jest również, że w wielu przypadkach sprawcy działają wspólnie, dzieląc między siebie zadania.

W zmienianym art. 27 ujęto czyny związane z naruszeniem obowiązku prowadzenia dokumentacji rybackiej oraz obowiązku posiadania ważnego operatu rybackiego lub prowadzenia gospodarki rybackiej w przypadku zawieszenia prawa do jej wykonywania. Za popełnienie tych czynów przewidziano karę grzywny od 100 zł. W szczególnie rażących przypadkach upoważniono sąd do orzeczenia kary dodatkowej polegającej na pozbawieniu uprawnionego do rybactwa prawa złożenia oferty do konkursu ofert na oddanie w użytkowanie obwodu rybackiego.

W zmienianym art. 27a tym samym rodzajem kary (kara nagany lub kara grzywny) objęto czyny o stosunkowo małej szkodliwości dla środowiska wodnego.

W zmienianym art. 27b zebrano czyny uznawane za wywołujące zdecydowanie bardziej negatywne skutki dla środowiska wodnego. Za popełnienie tych czynów przewidziano karę ograniczenia wolności lub karę grzywny od 200 zł.

Natomiast w dodawanym art. 27c ujęto czyny niedozwolone, które naruszają specjalne uprawnienia, oraz czyny o szczególnie rażącym charakterze i wyjątkowo negatywnych skutkach dla środowiska wodnego, kwalifikując je jako przestępstwa. Za popełnienie tych czynów przewidziano karę grzywny, karę ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Jednocześnie zaproponowano rozbudowany systemem kar dodatkowych, które orzeka sąd odpowiednio do rodzaju popełnionego czynu. Szczególne znaczenie nadano wychowawczej roli kary. Z tego powodu do katalogu kar dodatkowych dodano obowiązek podania orzeczenia o ukaraniu lub skazaniu do publicznej wiadomości. Zaproponowano także, jako środek karny, skierowanie sprawcy przez sąd na ponowny egzamin ze znajomości zasad ochrony ryb albo orzeczenie o pozbawieniu prawa złożenia oferty do konkursu ofert na oddanie w użytkowanie obwodu rybackiego.

W projekcie ustawy o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym zaproponowano również niezbędne przepisy przejściowe i końcowe. Określając termin wejścia w życie przepisów projektowanej ustawy, wzięto pod uwagę konieczność zapewnienia podmiotom

prowadzącym gospodarkę rybacką w wodach powierzchniowych możliwość kontynuacji prowadzonych działań.

W art. 2 uregulowano zagadnienie ważności programu mającego na celu ochronę i odbudowę zasobów węgorza europejskiego przygotowanego na podstawie art. 4 ust. 2 rozporządzenia nr 1100/2007, przed wejściem w życie przepisów zmienionej ustawy. Uznano za celowe przyjęcie, że do tego dokumentu będzie się stosować odpowiednie przepisy projektowanej ustawy.

W art. 3 projektowanej ustawy o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym wskazano, że postępowania o wydanie zezwolenia wszczęte na podstawie art. 3 ustawy z dnia 18 września 1985 r. o rybnactwie śródlądowym w brzmieniu dotychczasowym będzie prowadzić się w trybie i na warunkach przewidzianych w przepisach dotychczasowych.

W art. 4 – 5 projektowanej ustawy o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym zaproponowano kompleksowe regulacje dotyczące operatów rybackich sporządzonych przed wejściem w życie nowych przepisów. W art. 4 projektu ustawy potwierdzono ważność operatów rybackich zaopiniowanych pozytywnie przed wejściem w życie przepisów zmienionej ustawy, przy czym uwzględniono w tych przepisach konieczność sporządzenia nowej opinii do operatu w przypadku obwodu rybackiego, który został objęty programem ochrony i odbudowy zasobów ryb. Jednocześnie w ust. 4 art. 4 projektowanej ustawy o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym upoważniono organ administracji publicznej, z którym uprawniony do rybnactwa zawarł umowę o władanie obwodem rybackim, do dokonania zmiany w zawartej umowie w związku z koniecznością dostosowania zasad prowadzenia gospodarki rybackiej w obwodzie rybackim do założeń programu ochrony i odbudowy zasobów ryb. W art. 5 projektowanej ustawy o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym zaproponowano regulację, która pozwoli uzupełnić zasoby katastru wodnego o kopie operatów rybackich, które były sporządzone w okresie, gdy uprawniony do rybnactwa nie miał obowiązku przekazywania kopii operatu rybackiego do katastru wodnego.

W art. 6 projektowanej ustawy o zmianie ustawy o rybnactwie śródlądowym potwierdzono ważność dotychczas wydanych kart wędkarskich i kart łowiectwa podwodnego. W tym samym przepisie określono również zasady wymiany kart zniszczonych, zgubionych lub skradzionych, ponieważ zmiana wymogów uzasadniająca wydanie tych kart po wejściu w życie nowych przepisów może być przyczyną faktycznej utraty nabytych uprawnień z powodu zniszczenia, zgubienia albo kradzieży karty.

W art. 7 projektowanej ustawy o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym uregulowano zagadnienie stosowania przepisów w postępowaniach o wydanie karty wędkarskiej i karty łowiectwa podwodnego, które wszczęto przed wejściem w życie zmienianych przepisów ustawy.

W art. 8 projektowanej ustawy o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym proponuje się zachowanie w mocy przepisów wykonawczych wydanych na podstawie zmienianych przepisów ustawy o rybactwie śródlądowym, do czasu wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych.

W art. 10 projektowanej ustawy o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym zaproponowano, by ta ustawa weszła w życie po upływie 30 dni od dnia jej ogłoszenia. Jednocześnie z przepisu tego wyłączono wejście w życie regulacji zawartej w art. 6 ust. 2b zmienianego projektowaną ustawą o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym w celu zapewnienia możliwości dostosowania się do wymogu dokonywania oceny prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej przez upoważnionych pracowników urzędu marszałkowskiego posiadających wyższe wykształcenie rybackie lub inne wykształcenie wyższe ze specjalizacją rybacką, wskazując, że przepis ten wchodzi w życie po upływie 24 miesięcy od dnia ogłoszenia projektowanej ustawy.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), ponieważ nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.). Zgłoszono zainteresowanie pracami nad projektem ustawy w trybie art. 7 tej ustawy. Wszelkie dokumenty związane z pracami nad projektem ustawy o zmianie ustawy o rybactwie śródlądowym, w tym zgłoszenia podmiotów zainteresowanych pracami nad tym projektem dokonane w trybie art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, zostały udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Zgłoszenia tych podmiotów, które powinny zostać dołączone do projektu aktu normatywnego, ze względu na objętość tych zgłoszeń, zostały udostępnione w Biuletynie Informacji

Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi i zamieszczone według kolejności ich wniesienia.

Projekt ustawy został skonsultowany z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt ustawy znajduje się w Programie prac legislacyjnych Rady Ministrów na II półrocze 2009 r.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które będzie oddziaływać projektowana ustawa

Przepisy projektowanej ustawy dotyczą organów administracji publicznej oraz jednostek organizacyjnych, w tym użytkowników wód, odpowiedzialnych za realizację programu ochrony i odbudowy zasobów ryb, organów administracji publicznej właściwych do wydawania zezwoleń na prowadzenie działań z wykorzystaniem ryb z gatunków nierodzimych, podmiotów uprawnionych do rybactwa, osób dokonujących amatorskiego połowu ryb, organizacji społecznych upoważnionych do przeprowadzania egzaminów na kartę wędkarską i kartę łowiectwa podwodnego, a także jednostek naukowych upoważnionych do opiniowania operatów rybackich.

Wprowadzenie przepisu określającego minimalną granicę wieku, który upoważnia do otrzymania karty wędkarskiej, ma na celu wyłącznie doprecyzowanie obowiązujących regulacji zawartych w ustawie z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym w zakresie minimalnego wieku, który uprawnia do samodzielnego uprawiania amatorskiego połowu ryb. Natomiast określenie minimalnej granicy wieku, który upoważnia do otrzymania karty łowiectwa podwodnego, ma na celu wyłącznie możliwość uwzględnienia zawartych w ustawie z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2004 r. Nr 52, poz. 525, z późn. zm.) minimalnych wymagań w zakresie wieku, który może uprawniać do posiadania broni do celów sportowych lub łowieckich.

2. Wpływ projektowanej ustawy na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Przewidziane w projekcie ustawy regulacje umożliwiają przygotowanie i realizację programów mających na celu ochronę i odbudowę zasobów określonych gatunków ryb. Wprowadzenie tych programów będzie za każdym razem uzależnione od wydania rozporządzenia wprowadzającego taki program. Zadaniem projektowanych regulacji jest określenie ram prawnych umożliwiających koordynację działań mających na względzie realizację celów określonych w takim programie. W związku z tym, regulacje projektowanej

ustawy nie spowodują bezpośrednich obciążeń finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Programy te będą stanowiły instrument zapewniający prowadzenie efektywnych działań umożliwiających zrównoważony rozwój ekonomiczny sektora rybackiego, przy równoczesnym utrzymaniu właściwego stanu środowiska.

W grudniu 2008 r., zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady (WE) nr 1100/2007 ustanawiającego środki służące odbudowie zasobów węgorza europejskiego, do Komisji Europejskiej został przekazany projekt planu zagospodarowania zasobami węgorza europejskiego określającego środki, które mają być wdrożone na obszarze Polski. Cele i działania przewidziane w planie zagospodarowania zasobami węgorza europejskiego będą wykonywane przez podmioty realizujące swoje zadania ustawowe w ramach posiadanych środków. Przewidziano także możliwość sfinansowania zarybienia tym gatunkiem ze środków Europejskiego Funduszu Rybackiego. Podstawę tego wsparcia stanowi art. 38 rozporządzenia Rady (WE) nr 1198/2006 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz. Urz. UE L 223 z 15.08.2006, str. 19, z późn. zm.) i wynika z faktu, że zarybienie tym gatunkiem przewidziano jako środek służący ochronie fauny wodnej we wspólnotowym akcie prawnym. Wysokość środków Europejskiego Funduszu Rybackiego przeznaczonych na zarybienia będzie można oszacować po zatwierdzeniu planu gospodarowania zasobami węgorza europejskiego przez Komisję Europejską. Środki przeznaczone na realizację tego planu będą mogły również pochodzić od użytkowników wód, w przypadku gdy nie skorzystają oni z możliwości stwarzanych przez Europejski Fundusz Rybacki i instrumenty kolejnych perspektyw budżetowych Unii Europejskiej, a których działalność, bez podjęcia odpowiednich czynności dostosowawczych, będzie powodować szkody w środowisku, w szczególności związane z zasobami gatunków ryb objętych tym programem.

Przewidziana w projektowanej ustawie możliwość opracowania innych programów dotyczących ochrony i odbudowy zasobów gatunków ryb zagrożonych, wymagających podjęcia działań służących utrzymaniu, odtworzeniu lub przywróceniu właściwego stanu populacji, nie wiąże się z koniecznością wydatkowania środków z budżetu państwa. Jak wyżej wskazano, wprowadzenie tych programów będzie za każdym razem uzależnione od wydania rozporządzenia wprowadzającego taki program. Nie będzie to więc powodować dodatkowych obciążeń dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Zadaniem projektowanych regulacji jest określenie ram prawnych umożliwiających koordynację działań mających na względzie realizację celów określonych w takim programie przez podmioty

realizujące swoje zadania ustawowe. Program taki będzie stanowił podstawę do uwzględnienia założeń programu w działaniach ochronnych realizowanych przez te podmioty. Jednocześnie w przypadku opracowania takiego programu, cele i działania przewidziane w takim programie będą wykonywane przez te podmioty w ramach posiadanych środków. Projektowane przepisy umożliwią opracowanie takiego programu w razie zaistnienia potrzeby i możliwości jego wprowadzenia bez konieczności kosztownego i czasochłonnego procesu legislacyjnego związanego z kolejną nowelizacją przepisów w tym zakresie. Należy ponadto podkreślić, że proponowane rozwiązanie było pozytywnie zaopiniowane przez organizacje społeczne.

Wejście w życie projektowanych przepisów pozwoli także na efektywniejsze wykorzystanie środków pomocowych w ramach Europejskiego Funduszu Rybackiego i Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007 – 2013”, a także zapewni poprawę realizacji działań zmierzających do odbudowy zasobów łososa atlantyckiego, troci wędrowniej, certy i jesiotra ostronosego w zlewni Odry i Wisły, które są finansowane ze środków budżetu państwa.

W założeniu projektodawcy nie przewiduje się wydatkowania innych środków niż uwzględnione powyżej. Jednakże nie można zupełnie wykluczyć braku ewentualnej potrzeby dodatkowego finansowania. W takim przypadku wysokość tych środków będzie uzależniona od regulacji rozporządzenia wprowadzającego program ochrony i odbudowy zasobów ryb dla określonego gatunku.

Wejście w życie projektowanej ustawy w zakresie przepisów dotyczących budowy i prowadzenia rejestru zezwoleń wydanych na wykorzystanie ryb w obiektach przeznaczonych do chowu lub hodowli nie spowoduje konieczności wydatkowania z budżetu państwa dodatkowych środków finansowych. Obowiązek prowadzenia rejestru wprowadzeń i przeniesień ryb wykorzystywanych w akwakulturze został nałożony na państwa członkowskie w art. 23 rozporządzenia nr 708/2007. W projektowanej ustawie, ze względu na zunifikowanie procedury wydawanych zezwoleń, rozszerzono jedynie zakres tego rejestru o zezwolenia na wprowadzanie ryb do powierzchniowych wód śródlądowych. Rozszerzenie zakresu rejestru o te zezwolenia nie spowoduje dodatkowych kosztów. Na budowę tego rejestru zaplanowano w budżecie państwa na 2009 r. w części 62 – Rybołówstwo, dział 750 – Administracja publiczna, rozdział 75001 – urzędy naczelné i centralne administracji rządowej, środki w wysokości 70 tys. zł. Planuje się, że powyższa kwota będzie obejmowała 2-letnią bezkosztową obsługę techniczną i gwarancyjną systemu informatycznego. Docelowo przewiduje się, że rejestr będzie prowadzony na serwerach Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi bez konieczności wydatkowania dodatkowych środków.

Utworzenie zespołu ekspertów, który będzie wykonywać zadania komitetu doradczego związane z wykorzystaniem ryb gatunków obcych oraz ryb gatunków niewystępujących miejscowo, zostało przewidziane w art. 5 rozporządzenia nr 708/2007. Powołanie tego zespołu umożliwi ograniczenie kosztów, które należałoby ponieść na zlecenie kosztownych ekspertyz wynikających z zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego związanego z wprowadzaniem ryb gatunków nierodzimych. Jednym z zadań zespołu ekspertów będzie wydawanie opinii dotyczących ryzyka ekologicznego związanego z wprowadzeniem ryb, których koszt będzie odpowiadał wysokości opłaty za wydanie zezwolenia. Opinia wydawana przez zespół ekspertów będzie przeznaczona dla organu wydającego zezwolenie. Wydanie opinii nie będzie więc skutkowało wpływami do budżetu państwa. Wpływy do budżetu państwa będą pochodzić z opłaty za wydanie zezwolenia, której wysokość została uzależniona od nakładu pracy związanej z wydaniem poszczególnych decyzji. Wysokość tych wpływów będzie uzależniona od liczby wniosków o wydanie takich zezwoleń. Koszty działania zespołu ekspertów będą uzależnione od liczby spraw rozpatrywanych przez ten zespół. W związku z tym nie jest obecnie możliwe oszacowanie tych kosztów.

3. Wpływ projektowanej ustawy na rynek pracy

Wejście w życie przepisów projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

4. Wpływ projektowanej ustawy na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie przepisów projektowanej ustawy powinno poprawić warunki prowadzenia gospodarki rybackiej przez podmioty uprawnione do rybactwa śródlądowego. Wprowadzanie programów ochrony i odbudowy zasobów ryb dotyczących gatunków ryb posiadających istotne znaczenie gospodarcze w długoterminowym okresie przyczyni się do rozwoju sektora gospodarki rybackiej. Rezygnacja z uznaniowego charakteru decyzji w sprawie zezwolenia na wykorzystywanie ryb z gatunków nierodzimych wyrówna szanse podmiotów zainteresowanych otrzymaniem takiego zezwolenia. Proponowane regulacje dotyczące sposobu ustalania wysokości strat w gospodarce rybackiej ułatwią podmiotom uprawnionym do rybactwa

dochodzenie odszkodowań. Dodatkowo zmiany w systemie kar mają na celu polepszenie efektywności prowadzenia gospodarki rybackiej poprzez poprawę przestrzegania obowiązujących przepisów oraz zasad określonych przez uprawnionego do rybactwa. Wprowadzenie dodatkowych sankcji dla uprawnionych do rybactwa umożliwi wyeliminowanie tych podmiotów, które nie wywiązują się ze swoich obowiązków, poprzez pozbawienie ich możliwości uczestniczenia przez okres od roku do 3 lat w konkursach ofert na oddanie w użytkowanie obwołu rybackiego.

5. Wpływ projektowanej ustawy na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie przepisów projektowanej ustawy powinno w długoterminowym okresie przyczynić się do rozwoju regionów, w których istotne znaczenie ma gospodarka rybacka. Poprawa stanu zasobów ryb w wodach powierzchniowych może przyczynić się do rozwoju turystyki wędkarskiej w tych regionach.

6. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został przesłany do: Business Centre Club, Forum Związków Zawodowych, Fundacji WWF Polska, Konfederacji Pracodawców Polskich, Krajowej Federacji Towarzystw Wędkarskich, Krajowej Rady Izb Rolniczych, Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Dzierżawców i Administratorów Nieruchomości Rybackich Skarbu Państwa, Ogólnopolskiego Związku Pracodawców Rybackich, Organizacji Pracodawców – Producentów Ryb Śródlądowych, Polskiego Towarzystwa Rybackiego w Poznaniu, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych, Stowarzyszenia Producentów Ryb Łososiowatych w Lęborku, Stowarzyszenia Rybactwa Dolnej i Środkowej Wisły w Toruniu, Zarządu Głównego Polskiego Związku Wędkarskiego, Zrzeszenia Producentów Ryb w Katowicach, Związku Producentów Ryb w Poznaniu i Związku Rzemiosła Polskiego.

W trakcie konsultacji społecznych organizacje rybackie działające w obszarze rybactwa śródlądowego zgłosiły szereg uwag do projektu ustawy. Zgodnie z ich oczekiwaniami, w celu uzgodnienia wspólnego stanowiska odnośnie zaproponowanych zmian, w dniach 16 grudnia

2008 r. i 13 stycznia 2009 r. w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi zorganizowano spotkania konsultacyjne. Dodatkowo w dniu 29 stycznia 2009 r. w siedzibie Rybackiego Zakładu Doświadczalnego Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Żabieńcu odbyła się konferencja podsumowująca przeprowadzone prace uzgodnieniowe. Ze względu na duże zainteresowanie projektem ustawy, oprócz przedstawicieli wyżej wymienionych organizacji rybackich, w spotkaniach uczestniczyli także przedstawiciele Okręgów Polskiego Związku Wędkarskiego, Towarzystwa Promocji Ryb, gospodarstw rybackich, a także pracownicy naukowcy Instytutu Rybactwa Śródlądowego oraz Państwowej Akademii Nauk. W wyniku dyskusji przeprowadzonych w czasie tych spotkań w projekcie ustawy wprowadzono uzgodnione zmiany. Dotyczyły one przede wszystkim art. 7, 8, 20 i 23 oraz przepisów karnych. Dodatkowo w projekcie ustawy uwzględniono uwagę zgłoszoną przez Słowiński Park Narodowy oraz Drawieński Park Narodowy dotyczącą rozszerzenia katalogu podmiotów upoważnionych do prowadzenia zarybień. W tym celu zmieniono art. 4b ust. 1 projektu ustawy, upoważniając dyrektora parku narodowego do prowadzenia zarybień w celu wykonywania ochrony ryb na wodach położonych na terenie parku narodowego.